

ЗАХОДИ СПРЯМОВАНІ НА ПОСИЛЕННЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ

MEASURES ARE DIRECTED TO STRENGTHENING THE PREVENTIVE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE IN THE SPHERE OF ENSURING THE PERMISSION SYSTEM

Іщенко І.І., к.ю.н.,
начальник,

Головне управління Національної поліції у Чернігівській області
ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

В статті звертається увага, що у зв'язку із повномасштабним вторгненням росії масштаби загроз незаконного обігу зброї лише зростає, тому одним із прямих наслідків війни є збільшення ризиків втрати контролю над обігом та використанням зброї, що в разі актуалізує здійснення превентивної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи.

Акцентується увага, що запровадження та функціонування Єдиного реєстру зброї має безперечно превентивний характер, сприяючи системній превенції незаконного обігу зброї шляхом впорядкування та відслідковування її повного життєвого циклу з моменту виробництва, знайдення, добровільної здачі, імпорту (взяття на облік) до експорту, знищення (зняття з обліку), що сприятиме формуванню умов для попередження її незаконного обігу та підвищенню ефективності контролю за дотриманням законодавства в сфері обігу зброї. Наголошено, що діджиталізація послуг у сфері обігу зброї дозволить усунути низку потенційних корупційних ризиків.

Серед інформаційно-технологічного інструментарію у сфері запобігання та протидії незаконному обігу зброї виділено наступні інструменти: 1) попередження незаконного обігу зброї та контролю її обігу; технологічні системи виявлення зброї на основі штучного інтелекту, комунікативно інтегровані з аналітичними ресурсними центрами; інформаційно-технологічні системи обліку та контролю процесів обігу зброї); 2) виявлення та розслідування злочинів із застосуванням зброї.

Ключові слова: превентивна діяльність, превентивні заходи, контроль, органи Національної поліції, дозвільна система, об'єкти дозвільної системи, діджиталізація, обігу зброї, єдиний реєстр зброї.

The article draws attention to the fact that in connection with the full-scale invasion of Russia, the scale of threats of illegal arms trafficking is only increasing, therefore one of the direct consequences of the war is an increase in the risks of losing control over the circulation and use of arms, which many times actualizes the implementation of preventive activities of the National Police in the field provision of the permit system.

Attention is drawn to the fact that the introduction and functioning of the Unified Register of Weapons has an unquestionably preventive nature, contributing to the systematic prevention of the illegal circulation of weapons by organizing and monitoring its complete life cycle from the moment of production, finding, voluntary surrender, import (recording) to export, destruction (removal of accounting), which will contribute to the formation of conditions for preventing its illegal circulation and increasing the effectiveness of control over compliance with legislation in the field of weapons circulation. It was emphasized that the digitization of services in the field of weapons circulation will allow to eliminate a number of potential corruption risks.

Among the information and technological tools in the field of prevention and countermeasures against the illegal circulation of weapons, the following tools are highlighted: 1) prevention of illegal circulation of weapons and control of their circulation; technological systems of weapon detection based on artificial intelligence, communicatively integrated with analytical resource centers; information and technological systems of accounting and control of weapons circulation processes); 2) detection and investigation of crimes involving the use of weapons.

Key words: preventive activity, preventive measures, control, National Police bodies, permit system, objects of the permit system, digitalization, weapons circulation, unified weapons register.

Постановка проблеми. Як відмічається в Глобальному дослідженні незаконного обігу вогнепальної зброї Організації Об'єднаних Націй незаконний обіг вогнепальної зброї суттєво впливає на ситуацію в усіх частинах світу. Це дуже серйозна проблема з огляду на безпеку громадян, а також центральна проблема для правоохоронних органів, зокрема в контексті заходів, які вони здійснюють. При цьому вогнепальна зброя виступає інструментом у багатьох випадках насильства, зокрема вбивств. В цілому понад 50 відсотків убивств, який відбуваються по всьому світу за рік, здійснюються за допомогою вогнепальної зброї. Ще однією тенденцією є використання зброї організованими злочинцями, а також для підтримки операцій, пов'язаних зі збройними конфліктами та тероризмом. Такий самий зв'язок простежується із вилученням наркотиків [1, с. 7, 17, 18]. За даними Центру безпекових досліджень СЕНСС новим «трендом» 2020 року в Україні також стало використання зброї з метою викрадення людей та вимагання. Збільшення кількості викрадень людей з метою вимагання так званого викупу або іншої матеріальної вигоди також підтвердили респонденти серед правоохоронців під час проведених СЕНСС експертних інтерв'ю восени 2020 року [2].

Наведене засвідчує, що ефективне здійснення превентивної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи дозволяє не лише не допустити

порушення вимог дозвільної системи, але й попередити більш тяжкі наслідки незаконного обігу зброї – злочини проти життя, здоров'я, волі особи, терористичні акти тощо.

При цьому незаперечним є той факт, що «війни створюють умови для накопичення зброї, часто поза прямим державним контролем» [3], що підтверджується статистичними даними, які засвідчують, що останні десять років характеризуються значним збільшенням кількості правопорушень із застосуванням зброї та вибухівки в Україні.

Відмінною рисою незаконного обігу зброї є те, що окрім збільшення обсягів, змінюються і його якісні характеристики: він набуває організованого і транснаціонального, а в періоди загострень соціально-економічних протиріч – і політичного характеру. Підтвердженням цього є війна, що триває з 2014 року. Окрім дестабілізації політичної ситуації, суттєвої шкоди, що завдається соціально-економічним відносинам в Україні тощо, збройний конфлікт є джерелом, що підживлює незаконний обіг зброї, сприяє незаконному потраплянню її вглиб країни. Крім того, вихід озброєння з-під контролю держави, безперечно, впливає на воєнну безпеку країни [4, с. 7].

Власне повномасштабне вторгнення росії на територію України 24 лютого 2022 року, що спричинило «найбільшу сухопутну війну в Європі з часів Другої світової, в якій високоінтенсивний індустріальний конфлікт поєд-

нується зі стратегією масштабної народної оборони» [3], може призвести до більш негативних наслідків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На важливість дослідження проблематики превентивної (профілактичної) діяльності підрозділів Національної поліції щодо обігу зброї звертали увагу вчені-адміністративісти, зокрема: О. М. Бандурка, Ю. Є. Белінський, П. Д. Біленчук, І. А. Галаган, В. А. Гуменюк, О. В. Джафарова, С. В. Діденко, В. О. Заросила, С. В. Лихачов, О. В. Негодченка, С. О. Шатрава тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. 3 березня 2022 року Верховна Рада України, констатуючи акт збройної агресії російської федерації проти суверенітету України, беручи до уваги прагнення цивільних осіб до активної участі у національному спротиві, прагнучи захистити життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку людини як найвищої соціальної цінності, враховуючи положення ч. 1 ст. 65 Конституції України, згідно з якою захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України, ухвалила Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» № 2114-IX [5]. Відповідно до ст. 1 Закону у період дії воєнного стану громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть брати участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав, у тому числі отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ України.

Безпосередньо одразу після повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію України в Києві почали масово озброювати цивільне населення. Вже ввечері 24 лютого 2022 почали видавати автомати за дуже спрощеною процедурою, таким чином, тисячі одиниць автоматичної вогнепальної зброї були видані громадянам для захисту свого міста. Окрім цього, в перші години першого дня війни, за інформацією Міністерства внутрішніх справ України, у м. Києві міській територіальній обороні та добровільним територіальним формуванням громадян було видано понад 10 000 автоматів. А ось, наприклад, у м. Суми 24 лютого 2022 року зброю та боєприпаси видавали всім тим, хто хотів, без фіксації документів та будь-яких обліків [6, с. 182]. Така ж сама ситуація була й в інших містах України, що призвело до стрімкого збільшення кількості вогнепальної зброї у цивільного населення.

За даними Національної поліції упродовж 2023 року кількість виявлених фактів незаконного поводження зі зброєю збільшилася на 18% (з 4,5 тис. до 5,3 тис.), що безпосередньо пов'язано зі зростанням кількості зброї та боєприпасів у цивільного населення країни, зокрема трофейної, унаслідок продовження збройної агресії рф проти України [7]. Лише за 2023 рік органами поліції вилучено 5,2 тис. одиниць вогнепальної зброї, у тому числі 1,6 тис. – автоматичної, 995 – нарізної, 1,7 тис. – переробленої на вогнепальну та іншої вогнепальної зброї, 34,6 тис. гранат, мін, боєприпасів та вибухових пристроїв, 921 гранатомет, понад 2,9 тис. вибухових речовин та 1,8 млн набоїв [7].

Наведені вище статистичні дані свідчать не лише про пряму кореляцію воєнних конфліктів зі збільшенням кількості злочинів із застосуванням зброї та вибухівки, але й про кореляцію зі зростанням кількості незареєстрованої зброї, і, відповідно, незаконного її обігу та неконтрольованого використання, що підтверджується й збільшенням кількості осіб, засуджених за ст.ст. 262-264 Кримінального кодексу України. Наприклад за 2019 рік, за даними органів прокуратури серед 6204 порушень закону, що були кваліфіковані як незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових речовин, лише 100 випадків припали на власників офіційно зареєстрованої мисливської зброї [8]. При цьому

незареєстрована зброя – це не лише потенційне знаряддя злочину, але й ризик для її власника та його оточення, зокрема як джерело нещасних випадків.

У зв'язку із повномасштабним вторгненням росії у 2022 році рівень та масштаби загроз незаконного обігу зброї лише зросли. Тому одним із прямих наслідків війни є збільшення ризиків втрати контролю над обігом та використанням зброї, що в разі актуалізує здійснення превентивної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи.

В контексті наведеного слід відмітити, що 23 червня 2023 року запрацював «Єдиний реєстр зброї» (далі – ЄРЗ). Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ від 10 січня 2022 року № 2 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ» [9] метою обробки інформації в ЄРЗ є: ідентифікація предметів або вибухових матеріалів; автоматизація процесів інформаційного, довідкового, організаційного та технологічного забезпечення у сфері обігу предметів та вибухових матеріалів, фіксації фактів викрадень та втрат предметів та вибухових матеріалів; забезпечення державою ефективного контролю у сфері обігу предметів та вибухових матеріалів, запобігання викраденням та втратам предметів та вибухових матеріалів; сприяння своєчасності прийняття управлінських рішень у сфері обігу предметів та вибухових матеріалів та за фактами викрадень і втрат предметів та вибухових матеріалів. За рік функціонування ЄРЗ було подано 355 тисяч заяв, з яких 337 тисяч вже опрацьовано та видано дозволи [10]. При цьому досвід зарубіжних країн засвідчує, що офіційно зареєстрована цивільна зброя використовується при вчиненні умисних злочинів менш ніж у 0,001% випадків від загальної кількості злочинів [11]. Якщо зброя зареєстрована, то люди рідко її використовують для вчинення злочинів, частіше для самозахисту. Бо зареєстрована зброя маркована, нарізна. Тобто, якщо її застосовувати під час вчинення злочину, то шанс його розкрити більший [12]. Сьогодні за інформацією Міністерства внутрішніх справ України випадків використання легальної зброї (включно з необережними поводженням та випадками застосування зброї для необхідної оборони), є надзвичайно мало. У загальній масі злочинів цей показник не перевищує 0,00006%, а серед насильницьких і корисливо-насильницьких злочинів, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї – 0,001% [11].

Тобто функціонування ЄРЗ має безперечно превентивний характер, сприяючи системній превенції незаконного обігу зброї шляхом впорядкування та відслідковування її повного життєвого циклу з моменту виробництва, знайдення, добровільної здачі, імпорту (взяття на облік) до експорту, знищення (зняття з обліку), що сприятиме формуванню умов для попередження її незаконного обігу та підвищенню ефективності контролю за дотриманням законодавства в сфері обігу зброї. Окрім того діджиталізація послуг у сфері обігу зброї дозволить усунути низку потенційних корупційних ризиків.

На сьогоднішній день актуальним залишається прийняття Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю», який було прийнято за основу із скороченим строком підготовки у лютому 2022 році. Зі змісту проекту зазначеного закону доречним є звернення до ст. 47 «Перевірки дотримання умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї», яка закріплює: 1) перевірки дотримання умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї, здійснюються не рідше ніж раз на три роки або за рішенням суду органами Національної поліції України за місцем постійного або тимчасового зберігання зброї у формі обстежень (перевірок); 2) у разі виявлення порушення умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів, визначених законодавством, уповноважена особа Націо-

нальної поліції України, яка проводила перевірку, винести припис про усунення виявлених порушень, який підпис вручається власнику зброї; 3) припис, винесений юридичній особі підлягає виконанню протягом тридцяти робочих днів з моменту його вручення; 4) припис, винесений фізичній особі підлягає виконанню протягом десяти робочих днів з моменту його вручення; 5) власник зброї зобов'язаний надати докази усунення порушень умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів уповноваженій особі, яка винесла припис про усунення виявлених порушень, або надати інформацію про оскарження зазначеного припису в суді; 6) невиконання припису власником зброї є підставою припинення дії Посвідчення власника зброї особи щодо якої було винесено припис про усунення виявлених порушень; 7) результати перевірок дотримання умов зберігання вогнепальної зброї вносяться до Реєстру [13].

Хотілось би зазначити, що нормами зазначеного проекту закону встановлюються строки перевірки дотримання умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї, та становлять не рідше ніж раз на три роки або за рішенням суду. Зазначеною правовою нормою не здійснюється розмежування відносно кого здійснюється перевірка, це стосується фізичної чи юридичної особи. В дійсності на сьогоднішній день у відповідності до відомчих нормативних актів зазначається, що об'єкти дозвільної системи інспекторами дозвільної системи та дільничними офіцерами поліції обстежуються *щокварталу*, а об'єкти, де зберігається велика кількість зброї (20 чи більше одиниць), і базові склади вибухових матеріалів і речовин – *щомісяця*. Зазначені строки забезпечують відповідними суб'єктами дотримуватися вимог, які стосуються умов зберігання об'єктів дозвільної системи. В той же час, що стосується громадян, то передбачено, що перевірка порядку зберігання зброї громадянами проводиться дільничними офіцерами поліції не рідше одного разу на три роки [14]. У зв'язку із зазначеним потребує чіткого законодавчого врегулювання порядку контролю за об'єктами дозвільної системи органами Національної поліції у запропонованому проекті закону.

Окрім того слід погодитись із Миронюк С., що легалізація права володіння цивільною вогнепальною зброєю повинна запроваджуватись в разі наявності чіткого нормативно-правового регулювання та практики дотримання головних принципів: забезпечення легального обігу вогнепальної зброї та жорсткого контролю за її реалізацією в спеціалізованих ліцензованих закладах торгівлі; створення та забезпечення ведення, в тому числі захисту єдиного реєстру вогнепальної зброї; максимальна ідентифікація власників такої зброї; унеможливлення формальних процедур отримання дозволу на зброю; створення можливостей для навчання власників зброї та надання відповідних документів, які підтверджують високий рівень таких знань та вмінь; належний контроль за дотриманням умов та правил зберігання, перевезення та використання такої мисливської зброї, перевірки не повинні мати формальний характер, походження патронів які використовуються для відстрілу з цієї зброї, повинно бути легальне, патрони повинні бути дозволеного маркування, без дообладнання та переробки з метою посилення бойової дії; запровадження процедури зупинення та позбавлення дозволу на зброю; використання електронних ресурсів, зокрема мобільного застосунку «Дія» для інформування власників зброї про необхідність продовження терміну дії дозволів на зброю, оформлення договорів страхування, проведення періодичного огляду або відстрілу зброї тощо [15, с. 34].

У березні 2021 року у м. Кіото відбувся 14-й Конгрес ОООН із запобігання злочинності та кримінального судочинства, на якому, серед іншого, було ухвалено Кіотську декларацію «Активізація заходів із попередження злочинності, кримінального правосуддя і забезпечення вер-

ховенства права: назустріч здійсненню Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року» [16]. У Декларації не лише окреслено виклики та завдання, які постали перед міжнародною спільнотою, але й визначено конкретні заходи щодо попередження злочинності. За результатами семінару-практикуму на тему «Сучасні тенденції у сфері злочинності, останні зміни та нові рішення, зокрема використання сучасних технологій як засобів скоєння злочинів та інструменту боротьби зі злочинністю», проведеного в рамках 14-го Конгресу ООН було сформульовано ряд заходів та рекомендацій щодо попередження незаконного обігу зброї, зокрема [16]: державам-членам слід оцінити потребу вироблення окремої політики щодо володіння моделями для 3D-друку, які дозволяють незаконно виготовляти основні компоненти вогнепальної зброї та щодо незаконного обігу таких моделей; необхідність підтримки застосування нових технологій для маркування вогнепальної зброї, обліку, відстеження та знищення маркованої вогнепальної зброї з метою попередження неліцензованого виробництва вогнепальної зброї, її незаконної переробки та відновлення, організації витоку та незаконної онлайн торгівлі вогнепальною зброєю; впровадження нових технологій для управління запасами та забезпечення охорони у сфері вогнепальної зброї, а також питання щодо використання нових технологій для складського обліку та моніторингу та захисту зброї під час її перевезення; державам-членам слід частіше проводити перехресні перевірки баз даних, використовувати Big Data та нові технології для підвищення захисту цифрових документів та забезпечувати прозорість законної торгівлі зброєю.

Загалом якісні та кількісні технологічні зміни, що відбуваються у світі, та прискорена швидкість таких процесів з одного боку, зумовлюють необхідність пошуку шляхів адаптації до трансформаційних умов сучасного «технологічного» та «цифрового» суспільства в умовах сучасних глобальних викликів, а з іншого боку – саме стрімкий розвиток нових технологій детермінує та надає можливість здійснення інноваційної модернізації підходів до структурної організації, функцій, механізмів і методів реалізації завдань публічної адміністрації [17, с. 210], а тому вбачається, що технологізація та інформатизація у сфері забезпечення дозвільної системи є одними із перспективних напрямків підвищення ефективності та результативності превентивної діяльності Національної поліції.

Так, Джафарова О. та Лукашевич С. серед технологічних застосунків, які використовуються у сфері запобігання злочинів із використанням вогнепальної зброї виділяють такі види: 1) застосунки для контролю обігу легальної вогнепальної зброї (аналітичний функціонал вітчизняного «Єдиного реєстру зброї»; 2) аналітично-інформаційні системи виявлення та розслідування правопорушень (Shotspotter, CaseBuilder Crime Gun, інформаційно-аналітична система кримінального аналізу «RICAS», функціонал Kyiv Smart Safe City); 3) інформаційні методики нормотворчості [18, с. 864].

Зокрема технологічна платформа SafetySmart™, розроблена компанією в галузі технологій громадської безпеки, яка надає рішення на основі штучного інтелекту та даних для правоохоронних органів і фахівців з безпеки SoundThinking, Inc., включає декілька взаємointегрованих інформаційно-аналітичних систем, зокрема: ShotSpotter® [19]; CrimeTracer™ [20]; CaseBuilder™ [21]; CaseBuilder Crime Gun [22]; SafePointe™ [23].

Важливе значення в контексті запобігання незаконного обігу зброї на сьогодні також має розвиток технологій біометрії у зверненні зі зброєю (використання біометричних пістолетів, сейфів тощо) [24, с. 312]. Біометричні сейфи для зброї сьогодні є більш розповсюдженою технологією, водночас технології біометричної зброї також стрімко розвиваються. У США збройова компанія LodeStar [25] у 2022 році

продемонструвала «розумний» пістолет LS9, оснащений біометричним обладнанням для розпізнавання власника. У пістолет LS9 інтегрований сканер відбитків пальців і чіп зв'язку ближнього радіуса дії (NFC). Чіп активується за допомогою програми на смартфоні. Також додана панель ПІН-коду, як запасний варіант для розблокування – сканер може не розпізнати вологі або травмовані пальці. Пістолет може бути авторизований як для одного власника, так і для декількох людей. Якщо ж біометрія стрілка не співпаде з даними, які внесені в пістолет – зброя відключиться і вистріляти з нього буде вже не можна. Таким чином, втрачений, вкрадений або відібраний пістолет виявиться марний, що особливо актуально для поліції або, наприклад, охоронців в'язниць [26]. Біометричний пістолет Biofire Smart Gun також було розроблено американською компанією Biofire. Як відзначають представники компанії, зброя повністю ізольована від будь-яких з'єднань без Wi-Fi, Bluetooth або GPS, що розв'язує побоювання, що розумну зброю можна відключити віддалено [27]. Загалом персоналізована зброя здатна підвищити безпеку вогнепальної зброї на цілих 25%, фактично виключивши нещасні випадки з вогнепальною зброєю у дітей, самогубства з використанням чужої вогне-

пальної зброї та жертв злочинів, скоєних з використанням вогнепальної зброї, яка була викрадена [28].

Висновки. Загалом серед інформаційно-технологічного інструментарію у сфері запобігання та протидії незаконному обігу зброї можна виділити інструменти: 1) попередження незаконного обігу зброї та контролю її обігу (технології біометрії у сфері обігу зброї (біометрична зброя, біометричні сейфи); технологічні системи виявлення зброї на основі штучного інтелекту, комунікативно інтегровані з аналітичними ресурсними центрами; інформаційно-технологічні системи обліку та контролю процесів обігу зброї); 2) виявлення та розслідування злочинів із застосуванням зброї (інтелектуальні акустичні системи датчиків та алгоритмів, які в режимі реального часу здійснюють ідентифікацію звуків пострілів і передають координати місця події; інформаційно-пошукові та інформаційно-аналітичні системи управління записами та відстеженням незаконного обігу зброї; інтелектуальні системи управління розслідуваннями злочинів із застосуванням вогнепальної зброї; інформаційно-аналітичні системи кримінального аналізу, балістичного обліку; інтерактивні онлайн-інструменти ідентифікації вогнепальної зброї).

ЛІТЕРАТУРА

1. Глобальне дослідження незаконного обігу вогнепальної зброї. Публікація Організації Об'єднаних Націй. 2020. URL: https://www.unodc.org/documents/firearms-protocol/2021/Global_Study_Compedium_UKR.pdf
2. Результати дослідження «Незаконний обіг і використання зброї в Україні у 2020». Центр безпекових досліджень «СЕНСС». URL: <https://censs.org/illcit-arms-2020/#>
3. Галеотті М., Арутюнян А. Мир і розповсюдження зброї. Російсько-українська війна і нелегальна торгівля зброєю. 2023. URL: <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/03/Mark-Galeotti-Anna-Arutunyan-Peace-and-proliferation-The-Russo-Ukrainian-war-and-the-illegal-arms-trade-UKRAINIAN-March-2023.pdf>
4. Діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї: навч.-практ. посібник / Фоменко А.С., Бахчев К.В., Дудоров О.О. та ін. Дніпро: держ. ун-т внутр. справ, 2023. 112 с.
5. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України: Закон України від 03.03.2022 № 2114-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>
6. Казначеев Д., Бодирев Д. Аналіз деяких проблемних питань легалізації обігу зброї в умовах воєнного стану. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. ч. 1. № 4 (81). С. 181–185.
7. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2023/zvit_NPU_2023.pdf
8. Климчук О. Нелегальна зброя в Україні: скільки її та як її вилучити. URL: <https://www.dw.com/uk/a-52763579>
9. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: наказ Міністерства внутрішніх справ від 10 січня 2022 року № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#Text>
10. До Єдиного реєстру зброї вже подано 355 тисяч заявок, 337 тисяч з них – оброблено і надано відповідні дозволи. Міністерство внутрішніх справ. URL: [https://mvs.gov.ua/news/do-jedinogo-rejestru-zbroji-vze-podano-355-tisiac-zaiavok-337-tisiac-z-nix-obrobлено-i-nadano-vidpovidni-dozvoli-sergii-sumskii](https://mvs.gov.ua/news/do-jedinogo-rejestru-zbroji-vze-podano-355-tisiac-zaiavok-337-tisiac-z-nix-obrobлено-i-nadano-vidpovidni-dozvoli)
11. Про право на цивільну вогнепальну зброю: пояснювальна записка до проекту Закону України. URL: <blob:https://itd.rada.gov.ua/9a2e09c7-f74d-461a-a8b5-f8524ab1bd1f>
12. Експерт озвучив дискусійні та позитивні моменти законопроекту про право на цивільну вогнепальну зброю. URL: <https://uplan.org.ua/news/ekspert-ozvuchyv-dyskusiini-ta-pozytyvni-momenty-zakonoproiektu-pro-pravo-na-tsyvilnu-vohnepalnu-zbroiu/>
13. Про право на цивільну вогнепальну зброю: проект Закону № 5708 від 25 червня 2021 року. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/795744>
14. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : наказ МВС України від 21.08.1998 № 622 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0637-98>.
15. Миронюк С. Особливості реалізації дозвільної та контрольної функції національної поліції у сфері обігу вогнепальної зброї в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 4. С. 28–34
16. Fourteenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice. Report of the Fourteenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice. Kyoto, 7–12 March 2021. URL: https://www.unodc.org/documents/commissions/Congress/documents/ACONF234_16_V2102028.pdf
17. Куркова К. Інформаційні технології в умовах воєнного стану в контексті оновлення парадигми публічного адміністрування у сфері забезпечення науково-технологічного розвитку в Україні. *Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану*: тези доп. учасників наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 7 груд. 2023). Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 209-210.
18. Джафарова О.В., Лукашевич С.Ю. Сучасні інформаційно-аналітичні методики запобігання кримінальним правопорушенням проти життя та здоров'я, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. *Наукові перспективи*. 2023. № 11 (41). С. 858-867.
19. SHOTSPOTTER® The Leading Gunshot Detection System. URL: <https://www.soundthinking.com/law-enforcement/leading-gunshot-detection-system/>
20. CRIMETRACER™ (formerly COPLINK X) URL: <https://www.soundthinking.com/law-enforcement/crime-analysis-crimetracer/>
21. CASEBUILDER™ (formerly ShotSpotter Investigate) URL: <https://www.soundthinking.com/law-enforcement/investigation-management-casebuilder/>
22. CASEBUILDER™ CRIME GUN (formerly ShotSpotter Gun Crime Management) URL: <https://www.soundthinking.com/law-enforcement/crime-gun-casebuilder-crime-gun/>
23. SAFEPOINTE™. URL: <https://www.soundthinking.com/security/weapons-detection/>
24. Тесленко В. Детермінанти та запобігання незаконному обігу зброї в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С. 310-313.
25. LodeStar. URL: <https://lodestarworks.com/>
26. У США розробили і випробували «розумний» пістолет з біометрією даних. Слово і Діло. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/01/23/novyna/svit/ssha-rozrobily-vyprobuvaly-rozumnyj-pistolet-biometriyeyu-danux>
27. The Biofire Smart Gun. URL: <https://smartgun.com/>
28. LodeStar. URL: <https://lodestarworks.com/>